

нефінансових корпорацій, що супроводжується більш високим темпом зростання споживчого попиту над темпом інвестиційного попиту та тенденцією до формування споживчої моделі розвитку.

Здійснені оцінки розвитку домогосподарств засвідчили, що за рахунок потенціалу саморозвитку за даних інституціональних умов сектор домашніх господарств не зможе займати належне місце у системі національної економіки, яке відповідає взірцю європейських країн. Це вимагає зосередження уваги, в першу чергу, на активізації участі сектору у суспільному відтворенні, удосконаленні механізмів підтримки життєдіяльності домогосподарств, оптимізації їх споживчих витрат і заощаджень.

Для активізації участі сектору домашніх господарств у суспільному відтворенні обґрунтовано необхідність використання таких інструментів: створення ефективного інституту фінансового посередництва в організації залучення грошових ресурсів домогосподарств до інвестиційного процесу; інтенсивна підтримка активної поведінки домогосподарств на усіх ринках; розвиток інвестиційного потенціалу домашніх господарств; розширення небанківського сегменту фінансового ринку; зміни у системі оплати праці у напрямку її підвищення пропорційно продуктивності та виведення з тіні; удосконалення системи страхування; підтримка підприємництва, виробничої діяльності економічно перспективних домогосподарств, розвиток сімейного бізнесу; оптимізація оподаткування; регулювання відносин власності на землю.

Література:

1. Ціщик Н.В. Сектор домогосподарств у сучасній економічній системі: теоретичні та емпіричні аспекти / А.Ф. Мельник, Н.В. Ціщик // Вісник Тернопільського національного університету. – Тернопіль: Економічна думка, 2008. – №3. – С. 7 – 21
2. Офіційний сайт Державного комітету статистики. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: www.ukrstat.gov.ua
3. Офіційний сайт Національного банку України. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: www.bank.gov.ua.

Костецька І.І., к.е.н., в.о. доцента,
Львівський національний аграрний університет

РОЗВИТОК ФОРМ БІЗНЕС-ПЛАНУВАННЯ У СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

Сучасне планування полягає у творчому осмисленні подальшого розвитку підприємства, що відповідає вимогам успішної підприємницької діяльності. Основним змістом планування є підвищення продуктивності й ефективності роботи підприємства. Відомий учений у цій сфері П. Друккер підкреслив, що результативність є наслідком того, що “робляться потрібні і правильні речі”. А ефективність є наслідком того, що “ці речі створюються правильно” [3, с. 65].

Розробкою і вдосконаленням методики складання бізнес-планів на підприємствах різних галузей займаються вітчизняні й зарубіжні вчені. На думку Р. Шпека, бізнес-план перетворюється на певний товар, продаж якого повинен забезпечити максимально можливий прибуток. Крім того, вчений вважає, що, на відміну від традиційного плану економічного і соціального розвитку підприємства, бізнес-план враховує не тільки внутрішні цілі підприємницької організації, а й зовнішні цілі суб'єктів системи бізнес-планування, які можуть бути корисні для нової справи [6, с. 5]. А. Пелих своєю чергою стверджує, що бізнес-план є важливим засобом комунікації в контактах з банками, інвесторами, клієнтами, покупцями і партнерами [4, с. 285]. М. Горохов визначив бізнес-план як інструмент технічної, організаційно-економічної, фінансової, управлінської справи, включаючи взаємовідносини з банками та інвестиційними організаціями, посередниками, споживачами [1, с. 115]. Ю. Потійко розглядає бізнес-план як програму діяльності організації, яка вміщує план заходів для досягнення поставлених цілей, оцінку майбутніх доходів і витрат [5, с. 43].

На нашу думку, варто звернути увагу на специфічні види підприємницького документа. Можна скласти спеціальні (скорочені) бізнес-плани для певного кола зацікавлених осіб, а також бізнес-плани розвитку конкретного регіону для органів із бюджетними повноваженнями [2, с. 24]. Стосовно певного регіону потрібно використовувати бізнес-карту. Бізнес-карта – джерело інформації про економічний, виробничий та ринковий потенціал, забезпечення інфраструктурою певного регіону та прогноз його економічного

становища й розвитку підприємництва.

В умовах уніфікації виробництва і територіальної спеціалізації часто для отримання інвестицій немає потреби складати спеціальний бізнес-план, оскільки майно і земля забезпечують надійну заставу кредитам, а система організації виробництва і збуту продукції у багатьох сусідніх господарствах – схожа. У таких випадках використовують бізнес-тести – спеціальні таблиці, за допомогою яких економічні показники господарської діяльності порівнюють з аналогічними у галузі та доінвестиційним періодом. Дедалі частіше специфічні форми за бізнес-планування в сільськогосподарських підприємствах використовують у Франції. Наприклад, в одному з районів цієї країни Пуату-Шаронт у 80% фермерських господарств вирощують м'ясну породу корів "партанез". Специфіка відгодівлі є аналогічною у всіх господарствах цієї галузі, тому розробка бізнес-тестів заощаджує час і дає повну інформацію про діяльність ферми. Отримані економічні показники порівнюють до загальностановлених і до тих, які були в передінвестиційний період, що дає змогу належним чином, без додаткових затрат, оцінити діяльність підприємства.

В окремих випадках під час складання інвестиційних бізнес-планів інвестори та кредитори вимагають складання спрощеного варіанта цього документа у вигляді бізнес-анкети. Цей вид бізнес-плану добре "прижився" у Франції, тому що більшість фермерських господарств невеликі і найманих працівників лише 10%. Не завжди є потреба у розробці повноцінного бізнес-плану, тому невеличкі ферми з 200 голів худоби, на яких працює дві особи оформляють бізнес-анкету.

Відповіді керівника на запитання такої анкети дають змогу інвестору отримати загальну інформацію про підприємство, його економічний стан, потребу в коштах і окупність інвестицій. Це дає змогу оцінити діяльність підприємства за незначних затрат часу. Застосування простіших форм бізнес-планування розширює можливості отримання інвестицій сільськогосподарськими підприємствами, насамперед невеликими.

Література:

1. Горохов М. Ю. Бизнес-планирование и инвестиционный анализ: Как привлечь деньги / М. Ю. Горохов, В. В. Машев. – М. : Филін, 1998. – С. 208.
2. Денисенко М. П. Бізнес-планування на підприємстві з урахуванням ризиків / М. П. Денисенко, К. О. Чигирин // Вісник Хмельницького

національного університету. – 2008. – Т. 1. – № 4. – С. 23-25. – (Серія "Економічні науки")

3. Друккер П. Як забезпечити успіх у бізнесі: новаторство і підприємництво / П. Друккер ; пер. з англ. – К. : Україна, 1994. – 215с.
4. Пелих А. С. Бизнес-план / А. С. Пелих. – М. : Ось-89, 1998. – 380с.
5. Потійко Ю. Особливості бізнес-планування діяльності комерційного банку / Ю. Потійко // Вісник НБУ. – 2003. – № 2. – С. 43-44.
6. Шпек Р. Іноземні інвестиції в Україні / Р. Шпек // Урядовий кур'єр. – 1996. – № 62. – 2 квіт. – С. 5.

Круп'як Л.Б.

к.е.н., доцент, доцент кафедри державного і муніципального управління

Тернопільський національний економічний університет

АСИМЕТРІЇ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ ДЕРЖАВИ В УМОВАХ НОВИХ ВИКЛИКІВ ТА ФАКТОРНИХ ОБМЕЖЕНЬ

В Україні рівень інноваційної активності, впровадження інновацій та відтворення ринкового сегменту виробництва інноваційної продукції залишаються недостатніми для забезпечення інноваційного прориву національної економіки. З огляду на це стрижнем сучасної української моделі конкурентоспроможності економіки має стати реалізація інноваційної моделі структурної перебудови економіки.

У сучасних умовах економічний розвиток неможливо уявити без розвитку інноваційного. Однак консервація застарілої структури виробництва України призводить до значних економічних втрат й унеможливує його інноваційний розвиток. Тому для здійснення структурної перебудови економіки за інноваційною моделлю необхідно, перш за все, переорієнтувати державну політику з фінансової донорської підтримки окремих підприємств і галузей виробництва на створення привабливих умов і середовища для інвестування інноваційної діяльності та розповсюдження інновацій у всіх секторах вітчизняної економіки.

В економіці України домінують низькотехнологічні галузі виробництва, які природно відносяться до малонаукоємних галузей: добувна і паливна – 0,8–1%; харчова, легка промисловість,